

משיחות ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ז

– ע"ד ההוראה בעבודה מטיול על הים –

תרגום מאידית

וי"ל שאדרבה, הם מראים דוגמא
חי' ביותר) –

צריך גם לקחת הוראה מיוחדת
בעבודת ה' – מעצם העניין של
הפלגה על אניה בים.

ובפרט שבקדושה כל פרט אינו
רק הכנה לדבר שני⁴, אלא הקדושה
חודרת בכל פרט ופרט. וע"ד כפי
שזה בנוגע ל"ועשו לי מקדש
ושכנתי בתוכם"⁵ – שהכוונה בועשו
היא שנוסף על כך שזה הכנה
ל"ושכנתי בתוכם", לבית המוכן
להקריב בו קרבנות⁶, לדבר
שבקדושה – שכל פרט גופא יהיה
קדוש.

עד"ז צריך להיות גם בעצם
העניין של הפלגה באניה, לגרום
שיהיה בזה דבר של קדושה (של
עבודת ה') – נוסף על כך שזה יהווה
הכנה לקיום שאר התומ"צ (שאין

א. לאחרונה נכנס אופן חדש
בהפצת היהדות והפצת המעיינות
חוצה:

מזמינים יהודים להפליג באניה
למשך כמה שעות בהם מתוועדים
איתם, ומדברים איתם על יהדות,
תורה ומצוות, כולל (אבל עם חיות
ו) בנוגע ללימוד התורה בפועל
אודות המעיינות של פנימיות
התורה.

ע"פ תורת הבעש"ט הידועה¹,
שמכל דבר בעולם (שרואים, או
ששומעים) צריך לקחת הוראה
בעבודת ה' – מובן, שנוסף על כך
שבוודאי ינצלו את הטיול על הים
(או הנהר) "לשם שמים" (בהתאם
להוראת התורה "כל מעשיך יהיו
לשם שמים"² ו"בכל דרכיך דעהו"³)
– לנצל אותו לחיזוק והוספה
בלימוד התורה וקיום המצוות
ובודאי יש שם קופת צדקה וכל אחד
יתן צדקה בפועל (גם המארגנים,

4 להעיר מצפעת"נ עה"ת ר"פ מסעי.
מהד"ת נא, ג. ועוד. וראה לקו"ש חי"ד ע' 39.
חי"ז ע' 187 ואילך. ע' 385.
5 תרומה כה, ח.
6 רמב"ם ריש הל' ביה"ב.

1 כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקכ"ז
ואילך. וש"נ.
2 אבות פ"ב מ"י. רמב"ם הל' דעות ספ"י.
טושו"ע סרל"א.
3 משלי ג, ו. רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע
אדה"ז או"ח סקנ"ו ס"ב.

להם שום שייכות גלויה להפלגה באניה).

ב. והענין בזה:

הטעם בפשטות מדוע מפליגים באני' – הוא מצד החידוש, היפך הרגילות שבדבר עבור סתם בן-אדם, במילא זה מעורר ומושך את האדם: בדיוק כשם שמקומם של הדגים – הוא דוקא במים (בים ונהר), כך המקום של בן-אדם⁷ – הוא דוקא ביבשה. שלכן צריכים "יורדי הים באניות"⁸ לברך ברכת הגומל⁹ ("יודו לה' חסדו"¹⁰) – מצד זה שללכת לים זוהי סכנה עבור בן-אדם.

וכדמוכח מענין זה גופא שכאשר יורדים לים ומפליגים באני' – שזהו דבר המגן ממני הים, כיון שהים אינו מקומו של האדם, לכן הוא צריך להתגונן מפניו.

והענין בעבודה:

"מים רבים"¹¹ קאי על טרדות הפרנסה בפרט ובלבולי עוה"ז בכלל¹², ובכדי להשמר מה"מים רבים", כדי שה"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה"¹¹ לקב"ה ותורה ומצוות – צריכים להיות באני'¹³, דקאי על תורה ומצוות¹⁴ – המגנים על בני מה"מים רבים" מבחוץ שלא יזיקו להם ח"ו¹⁵.

[וע"ד תורת הבעש"ט¹⁶ עה"פ⁸ "יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים", ש"יורדי הים קאי על הנשמה היורדת בגוף שהיא בדוגמת הים (כמו מי הים מכסים על מה שבתוכם כך הגוף מכסה על הנשמה האלוקית שבתוכו), וה"ספינה" (המגינה) "הוא חינוך וסביבה של בני ושומרי מצוה"].

ג. ועפ"ז מובן – הלימוד החדש וההתעוררות הצריכים להגיע (והיות שהמעשה הוא העיקר¹⁷ –)

(7) אפילו הרגילים ליירד בים מנוחתם כשבאים ליבשה כמרז"ל (תמיד לב, א).

(8) תהילים קז, כג.

(9) ברכות נד, א. טושו"ע או"ל ר"ס ריט. סדר ברה"נ לאדה"ז רפי"ג.

(10) תהילים שם, לא.

(11) שה"ש ח, ז.

(12) תו"א ר"פ נח. תו"ח נח (נח, ד ואילך).

המשך מים רבים תרל"ו בתחלתו. שם פע"ה.

ד"ה מים רבים תשל"ח (סה"מ מלוקט ח"א ע' רעג ואילך).

(13) ראה זח"ב מח, ב. נת' בביאוה"ז שבהערה הבאה. וראה זהר שם קצט, א.

(14) ראה לקו"ת צו ז, א. ביאוה"ז לאדהאמ"צ מג, א. להצ"צ (כרך א) ע' רי ואילך. יהל אור ע' תז. ס' הליקוטים-דא"ח צ"צ ערך אני'. וש"נ.

(15) בכ"ז – ראה שיחת אחש"פ תשמ"ג סע"ז.

(16) כתנר שם טוב הוספות סנ"ח. נת' בשיחת יו"ד שבט תשכ"ה.

(17) אבות פ"א מי"ז.

ל"אני" של תורה ומצוות שתגונן עליו מה"מים רבים" של טרדות הפרנסה ובלבולי עוה"ז ופועלת ש"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה".

וכשם שהולך הוא על האני' ברצונו הטוב (ואף אחד לא מכריחו), בידיעה שהוא מוכרח לאני' בכדי שתגונן עליו ממי הים, ואדרבה – יש לו מזה שמחה (כמו שרואים בפשטות שכשנוסעים באני' (אזי אצל הנוסע) זהו דבר המשמח) – כך גם צריך להיות ואדרבה – ביתר שאת ויתר עוז בנוגע ל"אני" להבדיל, של תורה ומצוות המגוננת מה"מים רבים" שבעוה"ז – שצריך להרגיש, שכשם שזוהי טובה עבור עצמו – כיוון שהוא מוגן מה"מים רבים". עד שזה מביאו לידי שמחה, ושמחה גדולה²⁰. ואזי לא רק ש"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה", אלא אדרבה (כמבואר בחסידות²¹) – עי"ז מגיע להוספה באהבה (היות שהוא עבר את ה"מים רבים").

בנוגע למעשה – ע"י שמפליגים באני' בפשטות:

כאו"א יכול להבין בשכל הפשוט את הצורך וההכרח באהבת ה' ועבודת ה' בכלל, בפרט מזה שבכל יום ובתחילתו (בבוקר) מיד כשניעור משנתו¹⁸ הוא אומר "מודה אני לפניך כו' שהחזרת בי נשמת". ואח"כ, "אלקי נשמה שנתת בי . . . אתה בראתה כו'" – הרי ודאי שצריך לעורר אהבה לקב"ה, על-כך שהשיב לו את נשמתו.

אעפ"כ, רואים אנו שדוקא מצד הרגילות שבדבר, שאומרים זאת מידי יום בבוקר – פועל על האדם שלא עם כל התוקף¹⁹.

אבל כשנפעל דבר חדש וענין בלתי רגיל – ע"ד הנ"ל בפשטות שמפליגים באני' בים, שזהו דבר הרשות לגמרי, והאדם רואה שהוא מוכרח להיות באני' בכדי שתגונן עליו מה"מים רבים" (ולכן יש "יודו לה' חסדו") – שזהו דבר חדש שמעוררו להתבונן שבכללות חייו (- על היבשה) צריך ונזקק הוא

תבוא כו, טז. וראה ספרי ופרש"י ואתחנן ו, (1).

(20) כהפס"ד ברמב"ם סיום הל' לולב. (21) ראה תו"א ותו"ח שם. המשך מים רבים הנ"ל פע"ה ואילך. ד"ה מים רבים תשל"ח ס"ד (סה"מ מלוקט שם ע' ערה-ו). וש"נ.

(18) סידור (אדה"ז) לפני מודה אני. שו"ע אדה"ז ס"א ס"ה (ובמהדור"ת שם ס"ו).

(19) ומטעם זה נצטוונו בנוגע תורה ומצוות שבכל יום יהי' בעיניך חדשים (פרש"י

במים רבים" מורה על "אלו הנשמות שצריכות לרדת לים, לעשות מלאכה גם במים רבים להציל הנשמות אשר ירדו" (באניות" מלשון) בתאני' ואני", נשמה בגוף "שאינו בסביבה של בני תורה ושומרי מצוה".

אשר בזמן הזה זוהי עבודתו של כל יהודי²⁶ – להיות "עושי מלאכה במים רבים", ולשמור או להציל יהודים אחרים מה"מים רבים" – ע"י הפצת תורה ומצוות והמעיינות חוצה, ה"אני" שמגינה מה"מים רבים".

ובהדגשה יתירה בשעה שמוסיפים בהפצת היהדות והמעיינות חוצה ע"י הזמנת יהודים והפלגה איתם באני' על הים בפשטות (אע"פ שלגביו זהו דבר רשות) – המדגיש בגילוי את הלימוד הנ"ל מ"יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים", ע"ז שהטיול על הים גופא מוסיף לימוד והסברה בחיזוק התורה והמצוות, ה"אני", להבדיל, המגינה מה"מים רבים" של עוה"ז.

וההתעוררות לא נשארת רק באני', אלא נעשית פעולה נמשכת, שגם ובעיקר – כשהוא חוזר ליבשה (לאחרי טיול על האני' שנמשך משך זמן) וחוזר חזרה לחיי יום-יום הרגילים – זוכר הוא שצריך להוסיף בתורה ומצוות בכלל, השומרים ש"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה", "ואהבת את ה' אלקיך"²² (ואהבת ישראל – "אוהב מה שהאהוב אוהב"²³), והן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לאלו המושפעים ממנו – "שיהא שם שמים מתאהב על ידך"²⁴, כולל גם על בני נח – על-ידי שמשפיע עליהם בנוגע לקיום שבע מצוות בני נח. ובפרט שבנ"י נצטוו מפני הגבורה על-ידי משה רבינו שפעל על אומות העולם שיקבלו את המצוות שנצטוו בהם בני נח²⁵.

ד. כל זה מודגש עוד יותר – בשעה שמנצלים את העניין של הפלגה באני' בתור אמצעי חדש להפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה.

כפי שמובן מהמשך תורת הבעש"ט הנ"ל – ש"עושי מלאכה

(22) ואתחנן ו, ה.

(23) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס ב"התמים" חוברת ד' ע' מד [קפז, ב] ואילך. אגרות קודש שלו ח"ג ע' תכה. "היום יום" כח ניסן.

(24) יומא פו, ב.

(25) רמב"ם הל' מלכים פ"ח ה"י.

(26) ראה שיחת יו"ד שבט תשכ"ה.

הגאולה, כולל – צדקה המקרבת את הגאולה³⁰, ובדברי תורה בכלל, והפצת המעיינות חוצה – שמביא "אתי מר" דא מלכא משיחא³¹.

וזה יזרו עוד יותר את הגאולה וקיום היעוד "ומלאה ארץ דעה את את ה' כמים לים מכסים", והקב"ה עושה להם (לצדיקים) כנפים כו' ושטין על פני המים³², במהרה בימינו ממש, תיכף ומיד ממש.

ה. ויהי רצון, שמ"יורדי הים באניות" [שצריכים להכריז ומכריזים בפועל ש"יודו לה' חסדו", כמו שכתוב בפרק התהילים של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו²⁷ (שהנשיא הוא הכל²⁸) עד י"ב תמוז האחרון²⁹, יום ההולדת וחג הגאולה שלו] נגיע ל"יודו לה' חסדו", חסדו בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ולא עיכבם, ח"ו, כלל, ובפרט שודאי שעל-גבי האני' ידברו אודות דברים המביאים את

יאמר דרוש ע"פ דקאפיטל פ"ד – דמזה מוכח, שגם הקאפיטל דשנה העברה שייך ליום ההולדת.

30 ב"ב יא, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

31 אגה"ק דהבעש"ט – נדפסה בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחלתו. ובכ"מ.

32 סנהדרין צב, ריש ע"ב. נת' בתו"ח בראשית ד, ג ואילך. אוה"ת בראשית כח, ב ואילך. שה"ש ע' כט ואילך. ועוד.

27 כידוע המנהג לומר הקפיטאל תהילים המתאים למספר שנותיו – מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפס באגרות קודש שלו ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. ועוד). וענין זה שייך גם לאחר ההסתלקות – כמפורש ברשימה שבהערה 29. וראה לקוש ח"ה ע' 103 ואילך. ח"כ ע' 400 ואילך. ועוד.

28 פרש"י חוקת כא, כא.

29 להעיר מרשימות כ"ק מו"ח אדמו"ר מכ' מ"ח תש"ה (נדפס בהוספות לסה"מ פר"ת ע' שנו), ש"כל אחד מכ"ק רבותינו . .

בס"ד. ש"פ עקב, כ' מנחם-אב ה'תשמ"ז

הנחה בלתי מוגה

ארץ ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים¹, וידוע הדרוש ע"ז בלקו"ת פרשתנו (די חסידישע פרשה) בסופה², שמתחיל בשאלה [כדרך רוב הדרושים], דצריך להבין מ"ש למטר השמים, דהוה לי' לומר ממטר השמים. גם צריך להבין דלכאורה מהו השבח בכלל במה שאומרים שארץ ישראל היא ארץ הרים ובקעות. ואף שבפשטות השבח בזה הוא ביחס לארץ מצרים שיצאו ממנה ישראל, וכמ"ש³ לא כארץ מצרים היא וגו', שארץ מצרים אין בה הרים ובקעות (וכמו שרואים במוחש), מ"מ הרי יש עוד ארצות אחרות בשאר גבולי ארץ ישראל שיש בהם ג"כ הרים ובקעות, וכמפורש בפ' מסעי⁴ בניאור גבולות הארץ, שיש גבולות שהם ליד הרים שבחוץ לארץ (וכנראה במוחש), וא"כ מהו תוכן המעלה שבזה.

אך הענין הוא, דהנה נוסף למה שפסוק זה קאי בפשטות בארץ ישראל הגשמית, הרי ידוע מ"ש⁵ ארץ ארץ ארץ שמעי דבר ה', ומבואר ע"ז בתורה אור בתחלתו⁶ שיש ג' בחינות ארץ, כנסת ישראל ותורה שבע"פ ומצוות. ונוסף⁷ לזה מבואר בכ"מ⁸ (ובמיוחד בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹) שעיקר תואר ארץ קאי על בני ישראל, וכמ"ש¹⁰ כי תהיו אתם ארץ חפץ, שכאו"א מישראל הוא ארץ חפץ שיש בו אוצרות של אבנים טובות ומעיין של מים חיים¹⁰, ולכן אומרים אל תבט אל מראהו¹¹ לפי שכל אחד הוא ארץ חפץ, אלא שיש מי שהאוצרות וכו' הם בגילוי אצלו, ויש מי שצריך לעבודה בשביל לגלות אוצרות אלו וכו'. ומכל זה מובן, דכשם שישנו ענין הרים ובקעות בארץ ישראל בפשטות, עד"ז

(8) קה"ר עה"פ א, ד. אוה"ת נ"ך עה"פ שבהערה 10 (ע' תקכח-ט). וש"נ. כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סמ"ד (פא, א).
(9) סה"ש תרצ"ו ע' 41. שם ע' 123. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח ע' קפ. קפח. רפה. ח"ד ע' קיט. ח"ה ע' שמח. "היום יום" יז אייר.
(10) מלאכי ג, יב (הובא בלקו"ת פרשתנו יז, רע"ג).

(11) ל' הכתוב – שמואל-א טז, ז.

(1) פרשתנו (עקב) יא, יא.
(2) יז, ג ואילך. וראה אוה"ת פרשתנו ע' תרכו ואילך. וראה גם רד"ה זה תש"ל (לעיל ע' קפד). ד"ה קטנתי דש"פ וישלח תשכ"ג (סה"מ יו"ד-י"ט כסלו ע' קצה ואילך).

(3) פרשתנו שם, י.

(4) לד, א ואילך.

(5) ירמ"ב כב, כט.

(6) א, ג.

(7) ראה גם ד"ה קטנתי שבהערה 2.

ישנו ענין זה בישראל¹², היינו בעבודת כאו"א מישראל, ואדרבה, עיקר הענין הוא בישראל, ומזה משתלשל אח"כ בארץ הגשמית, ארץ ישראל כפשוטה.

וביאור הענין הוא (כמבואר בלקו"ת שם¹³ ובדרושי הנשיאים שלאחרי זה¹²), דפסוק זה ענינו הוראה בעבודת האדם, וכמו כל התורה כולה דכתיב בה¹⁴ ויצונו ה' לעשות את כל החוקים גו' ליראה את ה' גו'. דהנה ממ"ש הרים ובקעות לשון רבים משמע שיש ב' הרים וב' בקעות. דענין ההר הוא בחי' חותם בולט, וענין הבקעה הוא בחי' חותם שוקע, וכמו שבחותם בפשטות הנה חותם בולט יש כנגדו חותם שוקע וכן להיפך, הרי מובן שיש ב' הרים וב' בקעות. והענין הוא, דענין ההר קאי על עבודת האדם באהבת ה', שאהבה הוא ענין הרצוא והעלי' למעלה, חותם בולט, שמזה נעשה ענין חותם שוקע למעלה, היינו בחי' הביטול (שבזה גופא יש ב' אופנים, אם הביטול הוא תוצאה של האהבה או שענין הביטול הוא פרט באהבה עצמה). וענין הבקעה קאי על יראת ה', שזה נעשה ע"י בחי' חותם בולט מלמעלה, גילוי האהבה והחסד מלמעלה, שזה גורם ליראה וביטול למטה, חותם שוקע, בקעה. וכמבואר באגה"ק¹⁵ שע"י גילוי החסד למעלה הנה כל¹⁶ הקרוב קרוב יותר הרי הוא בטל יותר.

וזוהו מה שממשיך למטר השמים תשתה מים, דע"י שהעבודה היא בשלימות בב' ענינים אלו דהרים ובקעות, אהבה ויראה, ע"י למטר השמים תשתה מים¹⁶, ולא נאמר ממטר השמים, כי ישראל ע"י עבודתם הם המשפיעים למטר השמים, שנמשכים כל הגילויים למעלה בבחי' מטר השמים, היינו שהשמים יקבלו מהארץ, דיש לומר שזהו ע"ד המבואר¹⁷ בענין תחיית המתים שאז הנשמה תהי' ניזונית מן הגוף. ובפרט בהמשכות שלמעלה השייכים להארץ, שבודאי זה נמשך ע"י עבודת ישראל למטה. וע"י נמשך בפשטות בארץ ישראל כפשוטה, שהיא ארץ הרים ובקעות, ולמטר השמים תשתה מים.

ארץ ענין זה דלמטר השמים תשתה מים יהי' גם לעתיד לבוא. ואף שלא יהי' אז עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד (כמ"ש הרמב"ם¹⁸), ובפרט

16) ראה לקו"ת שם יז, ב. אוה"ת שם ע' תרל.

17) ראה המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פצ"א (ע' קח) ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קה ואילך. המשך תרס"ו ע' תקכח. סה"ש תורת שלום ס"ע 127 ואילך. ועוד.

18) סוף הל' מלכים.

12) ראה מקומות שבהערה 2. יז, ד.

14) ואתחננו ו, כד. וראה תניא ספכ"ג.
15) ס"ב (ד"ה קטנתי). הובא בלקו"ת פרשתנו שם יז, סע"ד ואילך. וראה גם ד"ה קטנתי שבהערה 2.

בני ישראל¹⁹ שיהיו חכמים גדולים כו²⁰, ועד שיהי' אז לימוד התורה באופן של ראי²¹ (ע"ד מ"ש בתחילת הפרשה דשבת הבאה²² ראה אנכי נותן גו'), מ"מ יהי' ענין של שדה וכרם, שהרי כתיב לע"ל ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם²³, דמזה שיהיו אכרים ועובדי האדמה מוכח שיהיו צריכים למטר השמים. ובזה תהי' המעלה הנ"ל דמטר השמים. ועוד זאת, דענין זה (דועמדו זרים גו') ישנו גם עכשיו, דאף שעכשיו הוא הסדר דשש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך²⁴, בכל זאת הרי אמרו רז"ל בגמר²⁵ דבזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים. אלא שבשלימות יהי' ענין זה לע"ל שאז לא יעסקו ישראל בעבודת האדמה, לא רק בשנת השמיטה אלא גם בשנת הקהל ושאר השנים, כי תהי' מלאכתם נעשית ע"י אחרים, אבל (כנ"ל) הרי יחד עם זה יהי' ענין עבודת השדה וכרם, שהם יקבלו המטר מן השמים. וזה גופא יהי' למטר השמים, שהשמים יקבלו מהארץ. ויהי רצון שיהי' כל זה בהרחבה ובשמחה ובטוב לבב ומתוך הרחבה (וכמ"ש²⁶ כי ירחיב גו'), ומתוך עונג אמיתי, ובפרט שעומדים ביום השבת דכתיב ביו²⁷ וקראת לשבת עונג, ובו גופא בזמן דרעוא דרעוין²⁸, תכלית העונג, וכל זה יהי' בקרוב ממש ובעגלא דידן ובמהרה בימינו ממש.

(19) ראה גם לקו"ש חכ"ז ע' 7-246.

(20) רמב"ם שם.

(21) ראה לקו"ת צו יז, ב. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה והמועדים ח"א ע' רסד. שם ע' ער. שער האמונה (לאדהאמ"צ) פנ"ו (פט), א) ואילך. סה"מ תרח"ץ ע' ר-רא. תרצ"ט ע' 207. ועוד.

(22) ר"פ ראה (יא, כו).

(23) ישעי' סא, ה.

(24) בהר כה, ג.

(25) ברכות לה, ב.

(26) פ' ראה יב, כ.

(27) ישעי' נה, יג.

(28) ראה זהר ח"ב פח, סע"ב. ח"ג קכט, א. המשך תרס"ו ע' תקמג ואילך. תער"ב ח"ב ע' א'קכו ואילך. ועוד.

נדפס לקראת הטיול דישי"ק חח"ל צפת ה'תשפ"ג
השיחה תורגמה ונערכה ע"י התמימים: ש"ז שי' אהרוני, מ"מ
שי' גרייזמאן וי"י שי' חצרוני.
המאמר נלקח מתוך סה"מ דברים א
התרגום והעריכה באחריות המערכת בלבד!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!